

Bryssel, 23. maaliskuuta 2023
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2021/0201(COD)

7397/23
ADD 1 REV 1

CODEC 371
CLIMA 129
ENV 240
AGRI 127
FORETS 26
ONU 24

ILMOITUS: I/A-KOHTA

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI asetuksen (EU) 2018/841 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse soveltamisalasta, raportointia ja vaatimusten noudattamista koskevien sääntöjen yksinkertaistamisesta ja jäsenvaltioiden tavoitteiden asettamisesta vuodelle 2030 sekä asetuksen (EU) 2018/1999 muuttamisesta seurannan, raportoinnin, edistymisen seurannan ja uudelleentarkastelun parantamisen osalta (ensimmäinen käsittely) – Säädöksen hyväksyminen = Lausumat

Viron lausuma

Viro on monien muiden maiden tavoin nostanut ilmastotavoitteitaan viime vuosina. Tavoitteenamme on saavuttaa ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä. Viro pitää nettonollatavoitettaan mahdollisuutena parantaa kilpailukykyä ja energiaomavaraisuutta. Vuoteen 1990 verrattuna olemme vähentäneet kasvihuonekaasupäästöjä 65 prosenttia, myös LULUCF-sektorilla.

LULUCF-neuvottelut ovat olleet monimutkaisia ja tiukkoja. Viro on kannattanut EU:n laajuista tavoitetta (–310 miljoonaa hiilidioksiditonnia), ja olemme tyytyväisiä lopputulokseen tämän tavoitteen saavuttamista koskevien lisäjoustomahdollisuuksien ja -myönnytysten osalta. Suurin huolenaiheemme on kuitenkin Viron haastava LULUCF-tavoite vuodelle 2030.

Vaikka sopimus on haasteellinen, katsomme, että ilmastonmuutoksen hillitsemistoimia on vahvistettava kiireellisesti kaikilla sektoreilla. On muun muassa välttämätöntä ylläpitää hiilen sitomista LULUCF-sektorilla sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Luonnollisten prosessien aiheuttamat hiilen poistumat ovat kuitenkin erittäin epävarmoja ja ennalta arvaamattomia. Sen vuoksi on tärkeää parantaa jäsenvaltioiden kykyä toimittaa parhaat saatavilla olevat LULUCF-tiedot avoimen inventaarion esittämistä varten. Emme pidä tasapainoisena etenemistapana sitä, että luotetaan ennen kaikkea nielujen lisäämiseen lyhyellä aikavälillä ottamatta huomioon niiden alttiutta ilmastonmuutokselle ja vuotuisille säävaihteluille sekä tarvetta säilyttää terveet biologisesti monimuotoiset maankäyttösektorit, jotka voivat sitoa hiiltä ja tarjota ruokaa ja materiaaleja pitkällä aikavälillä.

Maankäyttösektoreilla on tehtävä merkittäviä muutoksia, jotta sekä ilmastonmuutosta että biologista monimuotoisuutta koskevat tavoitteet voidaan saavuttaa tulevana vuosikymmeninä. Muutoksilla on sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia, jotka kohdistuvat erityisesti näillä sektoreilla toimiviin yrityksiin, ja ihmisiin, joiden elinkeinot ovat niistä riippuvaisia. Oikeudenmukaisen nettonollasiirtymän varmistamiseksi olisi hyödyllistä ottaa LULUCF-sektorilla käyttöön oikeudenmukainen siirtymän mekanismi.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen maailmanlaajuiset seuraukset, erityisesti energiakriisi, ovat vaikeuttaneet tavoitteiden saavuttamista energia- ja resurssivarmuutta edistävillä aloilla.

Olemme täysin vakuuttuneita siitä, että vihreä siirtymä on paras vaihtoehto kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Ratkaisujen on kuitenkin oltava realistisia ja kaikkien kannalta oikeudenmukaisia, jotta varmistetaan yhteiskunnan tuki uudistuksille ja sen osallistuminen niihin.

Unkarin lausuma

Unkari ei voi äänestää jäsenvaltioille 9. joulukuuta 2022 esitetyn lopullisen LULUCF-kompromissin puolesta, joten Unkari pidättyy sen hyväksymisestä.

Unkari on sitoutunut 55 prosentin päästövähennystavoitteeseen vuoteen 2030 mennessä ja ilmastoneutraaliustavoitteeseen vuoteen 2050 mennessä. Unkari oli 28. kesäkuuta 2022 valmis hyväksymään ympäristöneuvostossa esitetyn kompromissin, mukaan lukien LULUCF ja erittäin kunnianhimoinen unionin tason 310 miljoonan tonnin vähennystavoite sekä kansallinen tavoite, koska se piti kokonaispakettia tasapainoisena ja tarkoituksenmukaisena.

Neuvottelujen aikana Unkari osoitti joustavuutta LULUCF-asetuksen hauraan tasapainon säilyttämiseksi. Katsomme kuitenkin, että lopullinen kompromissi menee vielä pidemmälle, koska siinä hyväksytään toimenpiteitä, jotka tekisivät vaatimusten noudattamisesta jäsenvaltioille äärimmäisen raskasta ja joita Unkari on vastustanut alusta alkaen erittäin selväsanaisesti. Vaikka olemme tyytyväisiä kompromissiin ehdotuksen tiettyjen osien osalta, emme näistä syistä voi antaa tukeamme sen muille osille.

Ensinnäkään emme ole tyytyväisiä siihen, että asetuksessa otetaan käyttöön *hallinnointimekanismi* (13 c artikla), mitä kerroin 1,08 vielä pahentaa. Katsomme, että tällainen väline ei ole LULUCF:n sektorikohtaisten erityispiirteiden mukainen eikä tarjoa tehokasta kannustinta nielujen lisäämiseen vaan pahentaa entisestään tilannetta jäsenvaltioissa, joilla on jo vaikeuksia saavuttaa kunnianhimoiset tavoitteensa.

Toiseksi pidämme todella valitettavana *luonnonhäiriöitä* koskevan 10 artiklan poistamista. Tämä toimenpide voisi olla olennaisen tärkeä, jotta voidaan puuttua odottamattomiin tapahtumiin, joihin jäsenvaltiot eivät voi vaikuttaa LULUCF:n puitteissa, erityisesti aikoina, jolloin joudumme kohtaamaan ilmastonmuutoksen kärjistyviä vaikutuksia.

Kolmanneksi olemme huolissamme tarkkailu-, raportointi- ja todentamissääntöjen merkittävästä tiukentamisesta ja kolmannen tason menetelmän soveltamisesta. Vaikka Unkari kannattaa lähtökohtaisesti välineiden parantamista, mikä mahdollistaisi paremman tarkkailun ja raportoinnin, ja tekee parhaansa parantaakseen omia menetelmiään, mielestämme on jo nyt haastavaa täyttää neuvoston yleisnäkemyksessä hyväksytyjä vaatimuksia. Kompromississa hyväksytyt toimenpiteet tekisivät velvoitteiden noudattamisesta jäsenvaltioille vielä haastavampaa kuin komission ehdotuksen perusteella ja lisäisivät entisestään hallinnollista taakkaa ja byrokratiaa. Jäsenvaltiot tarvitsisivat riittävästi aikaa ja resursseja valmistautuakseen tällaisiin vaatimuksiin, mikä on erittäin vaikeaa pienille jäsenvaltioille, joilla on käytettävissään vain rajallinen määrä asiantuntijoita.

Lopuksi katsomme, että LULUCF-sektorin luonteen ja sen merkittävien vaihtelujen vuoksi ei ole asianmukaista arvioida *vaatimusten noudattamista* yhden tietyn vuoden osalta, vaan huomioon olisi otettava pidempi, vähintään viiden vuoden ajanjakso.

Puolan lausuma

Puola vastustaa voimakkaasti LULUCF-asetuksen tarkistuksen hyväksymistä. Puolalle vuoteen 2030 mennessä asetettu 38,1 miljoonan hiiliekvivalenttitonnin tavoite on epärealistinen. Lisäksi erityisiä tavoitteita on asetettu ilman keskusteluja tai selityksiä. Eräille maille, kuten Puolalle, osoitetaan merkittävästi suurempia poistumatavoitteita samalla kun toisten maiden nykyisiä tavoitteita alennetaan, minkä vuoksi asetus on epäoikeudenmukainen.

LULUCF-asetuksen tarkistuksessa esitetyissä ratkaisuissa ei oteta huomioon Euroopan metsien maantieteellistä monimuotoisuutta eikä Puolan ja Euroopan metsien ikärakennetta eikä myöskään tehdä myönnytyksiä nielutasojen ennustetun alenemisen vuoksi. Sitovat vuotuiset tavoitteet eivät sovellu maankäyttösektorille, kun otetaan huomioon sen luontainen epävakaus ja siihen liittyvä epävarmuus, joka johtuu ilmastonmuutoksen seurausten metsäekosysteemeille mahdollisesti aiheuttamista häiriöistä. Lisäksi tarjolla olevat joustomahdollisuudet ovat riittämättömiä eivätkä mahdollista tavoitteiden saavuttamista.

LULUCF-asetuksen tarkistamisen yhteydessä hyväksytyt ratkaisut rasittavat kohtuuttomasti metsiä ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta ja voivat samalla johtaa puunkorjuun vähenemiseen ja vaikuttaa sitä kautta kielteisesti työmarkkinoihin metsäalalla, joka työllistää Puolassa noin 400 000 ihmistä. Tämä on ristiriidassa EU:n biotalouspolitiikan – jossa puu on tärkeä ekologinen, kestävä ja uusiutuva raaka-aine – tavoitteiden kanssa. Lisäksi se on vaarallista tämänhetkisessä geopoliittisessa kriisissä.

Puola toteaa, että LULUCF-asetusta ei tulisi muuttaa virheellisen oikeusperustan nojalla. LULUCF-asetus on osa EU:n 55-valmiuspakettia. Paketilla kokonaisuudessaan pyritään tekemään kauaskantoisia muutoksia jäsenvaltioiden energialähteiden yhdistelmään. Näin ollen sen yksittäisiä osia (myös LULUCF-asetuksen tarkistamista) olisi käsiteltävä SEUT 192 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla, joka on ainoa hyväksyttävä oikeusperusta, kun puututaan jäsenvaltioiden energialähteiden yhdistelmään.

Edellä esitetyn perusteella Puola vastustaa tätä säädöstä.

Slovakian lausuma

Metsät ovat tärkeä osa maankäytön, maankäytön muutoksen ja metsätalouden (LULUCF) alaa. Kuten metsäasioista vastaavien ministerien kahdeksannessa FOREST EUROPE -ministerikokouksessa allekirjoittamassa Bratislavan ministerijulistuksessa ”The Future We Want: The Forests We Need” korostetaan, metsillä on keskeinen rooli moninaisten hyötyjen tarjoamisessa ympäristölle, taloudelliselle ja sosiaaliselle kehitykselle ja elinkeinoille Euroopassa.

Slovakia on vakuuttunut siitä, että metsien moninaisten hyötyjen varmistamiseksi meidän on edistettävä ja sovellettava kokonaisvaltaista pitkän aikavälin visiota metsistämme asiaankuuluvien kestävä metsänhoitoa edistävien kansainvälisten sitoumusten mukaisesti, mukaan lukien FOREST EUROPE -prosessin puitteissa tehdyt sitoumukset. Ainoastaan tällaisella lähestymistavalla voidaan varmistaa kaikkien Euroopan kansalaisten tarvitsemien metsien toimintojen, myös hiilen sitomisen, jatkuminen pitkällä aikavälillä tasapainoisella ja yhdenmetyllä tavalla.

Hiilipäästöihin ja hiilen poistumiin metsissä voivat vaikuttaa ja usein vaikuttavat merkittävät lyhyen aikavälin (vuosittaiset) ja myös pitkän aikavälin vaihtelut. Vastaavasti aiemmin metsien ansiosta saavutetut poistumat voivat päästä takaisin ilmakehään luonnonkatastrofien tai pidempien luonnon kiertokulkujen aikana. Sen vuoksi metsien pitkän aikavälin vakaus ja sopeutumiskyky ja siten metsiin varastoidun hiilen pitkän aikavälin vakaus ovat ensisijaisia tavoitteita, jotka menevät yksittäiselle vuodelle asetettuja erityisiä LULUCF-tavoitteita pidemmälle. Myös edellä mainituissa kestävä metsänhoidon kansainvälisesti sovituisissa periaatteissa todetaan muun muassa tämä.

Lisäksi Slovakia on vakuuttunut siitä, että metsien hiilipäästöjen ja -poistumien pitkän aikavälin vaihtelut, joihin metsien ikärakenteen muutokset vaikuttavat, voivat myös vaikuttaa merkittävästi joidenkin jäsenvaltioiden LULUCF-sektorin valmiuksiin ja kykyyn saavuttaa kansallisesti määritellyt tavoitteensa sekä ennen vuotta 2030 että sen jälkeen. Sen vuoksi katsomme, että nämä vaikutukset olisi otettava paremmin ja täsmällisemmin huomioon vuoden 2030 jälkeistä kautta koskevia kansallisia tavoitteita asetettaessa.

Slovakia katsoo, että ainoastaan noudattamalla edellä mainittuja periaatteita varmistamme, että metsät ja metsäala voivat riittävällä tavalla edistää unionin yleistä ilmastoneutraaliustavoitetta.

Suomen lausuma

Suomi hyväksyy jäsenvaltioille 9. joulukuuta 2022 toimitetun lopullisen kompromissitekstin.

Suomi katsoo, että sektorin erityispiirteiden vuoksi LULUCF-velvoitteita olisi arvioitava vähintään viiden vuoden ajanjaksoilla yhden yksittäisen vuoden sijaan.

Suomi on samaa mieltä siitä, että LULUCF-sitoumusten ja -tavoitteiden turvaamiseksi tarvitaan hallinnointimekanismi. Suomi pitää kuitenkin valitettavana, että kunnianhimoisen EU:n tason tavoitteen (–310 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttitonnia) ohella LULUCF-asetukseen on sisällytetty seuraamusmekanismi. Tämä menee pidemmälle kuin eurooppalaisessa ilmastolaissa ja neuvoston yleisnäkemyksessä määritetty LULUCF-panos.

LULUCF-asetusta koskevassa yleisnäkemyksessä lisättiin maankäyttösektorin tarkkailu- ja raportointitaakkaa komission ehdotukseen verrattuna. Tällainen jäsenvaltioiden mikrohallinnointi pakottaa jäsenvaltiot suuntaamaan resurssejaan raportoinnin ja tarkkailun hallinnointiin sen sijaan, että ne toteuttaisivat ilmastotoimia maankäytön alalla. Suomi suhtautuu epäillen siihen, että tällainen kehitys tukisi maankäyttösektorin tuloksia ilmastomuutoksen hillitsemisessä.

Ruotsin lausuma

Ruotsilla on erittäin kunnianhimoiset tavoitteet ilmastopolitiikalleen. Se pyrkii päättäväisesti saavuttamaan EU:n ilmastotavoitteet ja pitää vihreää siirtymää mahdollisuutena lisätä kilpailukykyä ja taloudellista vaurautta. Ruotsi myöntää ilmastotoimien merkityksen kaikilla aloilla ja pitää LULUCF-lainsäädäntöä tarpeellisena. Tuemme vahvasti 55-valmiuspaketin tavoitetta ja yleistä lähestymistapaa kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 ulottuvalla ratkaisevalla vuosikymmenellä. Hiilen sitominen LULUCF-sektorilla on tärkeää pitkällä ja lyhyellä aikavälillä.

Useat näkökantomme on otettu huomioon neuvottelujen aikana. Ruotsi on kuitenkin huolestunut siitä, että LULUCF-lainsäädäntöä koskevaan yhteisymmärrykseen sisällytettiin neuvottelujen viime vaiheessa ”korjaavien toimien mekanismi” (13 d artikla), joka liittyy ”joustomekanismiin” (13 b artikla). Sen enempää korjaavien toimien mekanismi kuin yhtä yksittäistä vuotta (2030) koskeva tavoite eivät sovellu LULUCF-sektorille, kun otetaan huomioon yleinen epävarmuus, joka liittyy taustalla olevan poistumia koskevan tieteellisen tiedon tarkkuuteen ja viiveeseen.

Olemme täysin sitoutuneet vihreään siirtymään Ruotsissa ja koko EU:ssa.

Espanjan, Italian, Kreikan, Kyproksen, Portugalin ja Ranskan lausuma

Tämän lausuman allekirjoittajat ovat täysin sitoutuneita kasvihuonekaasuneutraaliutta koskevaan tavoitteeseen sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla. Tuemme vahvasti 55-valmiuspaketin tavoitetta ja yleistä lähestymistapaa kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 ulottuvalla ratkaisevalla vuosikymmenellä.

Tunnustamme maankäyttö-, maankäytön muutos ja metsätalous -sektorin (LULUCF) keskeisen roolin ilmastovälineissä.

Pidämme sen vuoksi ansiokkaana komission ehdotusta, jossa asetetaan sektorille kunnianhimoinen tavoite ja joka perustuu inventaariotiedoista saatuun selkeään tietoon.

Haluamme korostaa, että asetuksessa on otettu onnistuneesti huomioon eri jäsenvaltioiden monenlaisia erityispiirteitä.

Asetuksesta käytyjen neuvottelujen aikana toimimme esiin erityisen huolen, joka liittyy etenkin ääri-ilmiöistä johtuviin luonnonhäiriöihin, jotka aiheutuvat muusta kuin ihmisen toiminnasta ja joihin ihminen ei voi vaikuttaa. Ne ovat määritelmällisesti tilapäisiä ja maantieteellisesti paikallisia. Tällaisia ovat esimerkiksi äärimmäiset metsäpalot, jotka ylittävät huomattavasti maastopalojen taustatason ja jotka ylittävät muut häiriöt, kuten tuholaiten vaikutukset tai ihmisten toiminnasta aiheutuvat vaikutukset.

Tällaisten luonnonhäiriöiden käsittely yleisten joustomahdollisuuksien yhteydessä merkitsee, että jäsenvaltioiden erityispiirteitä ei oteta huomioon eikä edellä kuvattuja ääri-ilmiöitä käsitellä. Syynä on, että päästöt, jotka aiheutuvat kyseisten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevista tapahtumista, asetetaan samalle tasolle kuin sellaisista politiikkavaihtoehdoista aiheutuvat päästöt, joihin jäsenvaltiot voivat vaikuttaa.

Olemme sen vuoksi erittäin pettyneitä siihen, että 10 artikla on jätetty yhteisymmärryksen ulkopuolelle.

Mielestämme tämä päätös rajoittaa merkittävästi jäsenvaltioiden mahdollisuuksia saavuttaa tavoitteensa. Se aiheuttaa myös epävarmuutta, jota on hyvin vaikeaa hallita ja johon on hyvin vaikeaa varautua. Lopulliseen yhteisymmärrykseen perustuva ratkaisu ei ole riittävä, ja vaarana on, että äärimmäisistä luonnonhäiriöistä kärsivät jäsenvaltiot jäävät oman onnensa nojaan.

Sen vuoksi peräänkuulutamme perusteellista pohdintaa, jossa otetaan huomioon ilmastomuutoksen vaikutuksia koskevat ennusteet.

Odotamme mielenkiinnolla ehdotuksia, joita komissio aikoo esittää EU:n ilmastolain ja etenkin vuoden 2030 jälkeisen kehyksen täytäntöönpanon osalta. Niiden yhteydessä on tilaisuus korjata tämän asetuksen 10 artiklan poistamisen aiheuttama lapsus.

Komission lausuma

Energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta annetun asetuksen (EU) 2018/1999 45 artiklan mukaisessa kertomuksessaan komissio arvioi myös näkökohtia, jotka liittyvät oikeussuojan saatavuuteen EU:n jäsenvaltioissa, erityisesti kyseisen asetuksen 10 artiklan osalta, ja ottaa kyseisen arvioinnin tarvittaessa huomioon mahdollisissa myöhemmissä lainsäädäntöehdotuksissa.